

دانشکده بهداشت

قالب نگارش طرح درس ترمی

عنوان درس: روش تحقیق در علوم بهداشتی مخاطبان: دانشجویان مقطع کارشناسی بهداشت عمومی

تعداد واحد: ۲ واحد ساعت پاسخگویی به سوالات فراگیر: ۱۰-۱۲ سه شنبه

زمان ارائه درس: یکشنبه ۱۰-۱۲ مدرس: دکتر بهزاد کرمی متین، خانم دکتر رویا

صفری

هدف کلی درس:

هدف کلی درس:

آشنایی کامل با ضرورت پژوهش در مواجهه با مسائل بهداشتی، مراحل مختلف تحقیق علمی، انواع مطالعات، نوشتن پیش نویس طرح تحقیقاتی، چگونگی دسترسی به منابع علمی و استفاده از اسناد و مدارک کتابخانه ای، نحوه گرد آوری و تجزیه تحلیل داده هافراگیری مدیریت انجام پژوهش، تهیه گزارش نهایی آن

اهداف کلی جلسات: (جهت هر جلسه یک هدف)

- 1 آشنایی با مفاهیم، تعاریف و اهمیت تحقیق در نظام خدمات بهداشتی درمانی-
- 2 آشنایی با تهیه یک طرح تحقیقاتی (انتخاب موضوع، نگارش عنوان مناسب و بیان مسئله مناسب
- 3 بررسی متون (کتابخانه ای و جستجوی منابع الکترونیکی و...) -
- 4 تنظیم اهداف، فرضیات یا سنوالات پژوهشی-
- 5 تعریف متغیرها و شیوه های بیان و سنجش آن-
- 6 انواع مطالعات مشاهده ای براساس هدف و روش جمع آوری داده ها و نیز آشنایی با خطاهای- سیستماتیک (بایاس) در اندازه گیریها
- 7 روش های مطالعات مداخله ای-
- 8 انتخاب روش جمع آوری اطلاعات، نحوه تعیین روایی و پایایی ابزارها-
- 9 جمعیت، نمونه و نمونه گیری-
- 10 تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده-
- 11 ملاحظات اخلاقی در پژوهش-
- 12 کلیات مطالعات کیفی-
- 13 نحوه گزارش نویسی، مقاله نویسی و آشنایی با فرآیند انتشار (از تنظیم تا چاپ مقاله) -
- 14 مدیریت پژوهش و زمانبندی انجام کار-
- 15 آشنایی با نحوه تکمیل پروپوزال-
- 16 ارزیابی اولیه پروپوزال های تدوین شده دانشجویان و انعکاس اصلاحیه های لازم-
- 17 ارزیابی نهایی پروپوزال های تدوین شده دانشجویان و انعکاس اصلاحیه های لازم

اهداف ویژه به تفکیک اهداف کلی هر جلسه:

هدف کلی جلسه اول:

آشنایی با مفاهیم، تعاریف و اهمیت تحقیق در نظام خدمات بهداشتی درمانی

اهداف ویژه جلسه اول:

۰-تعریف تحقیق علمی

۱- مرور کلی فرآیند تحقیق
۳- اهمیت تحقیق در حوزه بهداشت
در پایان دانشجوی قادر باشد
نحوه شناخت مشکلات بهداشتی را بیان نماید.
بصورت اولیه طرحی از تحقیق را در مسائل بهداشتی ترسیم نماید.

هدف کلی جلسه دوم:

آشنایی با تهیه یک طرح تحقیقاتی (انتخاب موضوع، نگارش عنوان مناسب و بیان مسئله مناسب

اهداف ویژه جلسه دوم:

- ۰- استفاده از معیارهای انتخاب موضوع
 - ۱- انواع عنوان ها
 - ۳- انتخاب عنوان مناسب پروپوزال
- در پایان دانشجوی قادر باشد**
- ۰- ۱ بتواند با استفاده از معیارهای انتخاب موضوع، موضوعات مختلف را رتبه بندی کند .
 - ۱- ۱ با انواع عنوان ها را نام ببرد.
 - ۳- ۱ عنوان مناسب برای انواع مطالعات را نوشته و تشخیص دهد.
 - ۴- ۱ عنوان مناسب پروپوزال خود را انتخاب کند.

اهداف ویژه جلسه سوم:

- ۰- آشنایی با نحوه جستجوی کتابخانه ای
 - ۱- آشنایی با نحوه جستجوی الکترونیکی
 - ۳- آشنایی با پایگاههای اطلاعاتی
- در پایان دانشجوی قادر باشد**
- ۰- ۳- فواید بررسی متون را شرح دهد.
 - ۱- ۳- کلمات کلیدی یک عنوان پژوهشی را استخراج نماید.
 - ۳- ۳- موتورهای جستجو گر معتبر و علمی را نام ببرد.
 - ۴- ۳- نحوه جستجوی یک عنوان را در اینترنت نشان دهد.
 - ۵- ۳- نحوه استفاده از نرم افزار مدیریت منابع را شرح دهد.
 - ۶- ۳- مدارک معتبر را از مدارک غیر معتبر تمییز دهد.

هدف کلی جلسه چهارم:

تنظیم اهداف ، فرضیات یا سئوالات پژوهشی

اهداف ویژه جلسه چهارم:

- ۰- آشنایی با اهداف توصیفی
 - ۱- آشنایی با اهداف تحلیلی-
- در پایان دانشجوی قادر باشد:**
- ۰ ۴ نحوه نگارش اهداف کلی و اختصاصی را شرح دهد، - -
 - ۱ ۴ نحوه نگارش اهداف کاربردی را شرح دهد، - -
 - ۳ ۴ نحوه تنظیم فرضیه های تحقیق را توضیح دهد، - -
 - ۴ ۴ نحوه تنظیم سئوالات تحقیق را شرح دهد.

هدف کلی جلسه پنجم:

تعریف متغیرها و شیوه های بیان و سنجش آن

اهداف ویژه جلسه پنجم:

۰ آشنایی با نقش متغیرها: مستقل، وابسته، تعدیل گر و-

۱ مفهوم تعریف عملیاتی متغیر-

۳ مقیاس های اندازه گیری و واحد متغیرها-

در پایان دانشجو قادر باشد:

۰ ۵ متغیرهای موجود در یک طرح تحقیقاتی را معرفی کند، - -

۱ ۵ نقش و مقیاس متغیرها را بیان نماید، - -

۳ ۵ تعریف عملیاتی متغیرها و واحد سنجش متغیرها را بنویسد. - -

هدف کلی جلسه ششم:

انواع مطالعات مشاهده ای براساس هدف و روش جمع آوری داده ها و نیز آشنایی با مفهوم خطاهای تصادفی و

سیستماتیک (بایاس) در اندازه گیریها

اهداف ویژه جلسه ششم:

۰ آشنایی با مطالعات مقطعی ، آینده نگر و گذشته نگر-

۱ آشنایی مشکلات ناشی از عدم توجه به خطاهای سیستماتیک در مطالعات-

در پایان دانشجو قادر باشد:

۰ ویژگیهای مطالعات مقطعی را بشناسد. - -

۱- ۰ ویژگیهای مطالعات کوهورت را معرفی نماید. - -

۲- ۰ ویژگیهای مطالعات مورد شاهدهی را تعریف نماید. - -

۳- ۰ انواع خطاهای تحقیق (اندازه گیری) در مطالعات فوق را بشناسد.

هدف کلی جلسه هفتم:

آشنایی با روش های مطالعات مداخله ای

اهداف ویژه جلسه هفتم:

۱ آشنایی با مطالعات پیش تجربی -

۱ آشنایی با مطالعات تجربی نیمه تجربی -

۳ آشنایی با کارآزمایی بالینی و ویژگیهای آنها-

در پایان دانشجو قادر باشد:

۰ ۷ مفهوم مطالعات تجربی ، انواع کارآزمایی و ضروریات آن را شرح دهد.

۱ ۷ مطالعات نیمه تجربی را توضیح دهد.

۳ ۷ انواع خطاهای سیستماتیک در مطالعات مداخله ای بیان کند.

هدف کلی جلسه هشتم:

انتخاب روش جمع آوری اطلاعات، نحوه تعیین روایی و پایایی ابزارها

اهداف ویژه جلسه هشتم:

۰ آشنایی با روشهای مشاهده، مصاحبه و- ...

۱ آشنایی با مزایا و معایب انواع روشهای جمع آوری اطلاعات-

۳ آشنایی با مفهوم روان سنجی ابزارها-

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۰ ۸ انواع روشهای جمع آوری اطلاعات شامل مشاهده ، مصاحبه ، پرسشنامه و...را بشناسد - .
- ۱ ۸ اهمیت روان سنجی ابزارها را بداند - .
- ۳ ۸ مفهوم روایی و انواع روشهای روایی سنجی را تعریف نماید - .
- ۴ ۸ مفهوم پایایی و انواع روشهای پایایی سنجی را تعریف نماید.

هدف کلی جلسه نهم:

جمعیت ، نمونه و نمونه گیری

اهداف ویژه جلسه نهم:

۰ آشنایی با مفهوم جامعه و نمونه-

۱ آشنایی با روشهای نمونه گیری تصادفی و ویژگیهای مربوطه-

۳ آشنایی با روشهای نمونه گیری غیر تصادفی و ویژگیهای مربوطه-

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۰ ۹ مفهوم جامعه هدف و جامعه مورد مطالعه را بداند - .
- ۱ ۹ مفهوم نمونه و روشهای نمونه گیری احتمالی را ذکر کند-
- ۳ ۹ روشهای نمونه گیری غیر احتمالی را نام ببرد
- ۴ ۹ مشکلات ناشی از نمونه گیری نامناسب را توضیح دهد

هدف کلی جلسه دهم:

تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده

اهداف ویژه جلسه دهم:

۰ مرور روشهای توصیفی تفسیر داده ها-

۱ اهمیت آزمونها ، روشهای مدل بندی آماری و تفسیر آنها-

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۰ ۱ روشهای توصیف نتایج را بیان کند.
- ۱ ۰ برخی روشهای تحلیل آماری نتایج را توضیح دهد.

اهداف ویژه جلسه یازدهم:

۰ ملاحظات اخلاقی در انتخاب موضوع-

۱ ملاحظات اخلاقی در نوشتن بیان مسئله-

۳ ملاحظات اخلاقی در بررسی متون-

۴ کد های نورنبرگ و بیان هلسینکی-

۵ اصول اخلاق پزشکی-

۶ ملاحظات اخلاقی در مطالعات بر حیوانات-

۷ چارچوب رضایت نامه آگاهانه-

در پایان دانشجو قادر باشد:

- ۰ ۰ ملاحظات اخلاقی در انتخاب موضوع و عنوان را نام ببرد .
- ۱ ۰ ملاحظات اخلاقی در نوشتن بیان مسئله را نام ببرد .
- ۳ ۰ ملاحظات اخلاقی در بررسی متون را نام ببرد .

- ۴۰۰ کد های نورنبرگ و بیان هلسینکی را توضیح دهد .
- ۵۰۰ اصول اخلاق پزشکی را نام برده توضیح دهد .
- ۶۰۰ ملاحظات اخلاقی در مطالعات بر حیوانات را نام ببرد.
- ۷۰۰ چارچوب رضایت نامه آگاهانه را توضیح دهد.

هدف کلی جلسه دوازدهم:

کلیات مطالعات کیفی

اهداف ویژه جلسه دوازدهم:

- ۰۱- آشنایی با انواع مطالعات کیفی: نظریه مبنایی (Grounded theory) - ، مردمنگاری یا قومنگاری (Ethnography) (پدیدارشناختی) Phenomenology (؛ وقایع زندگی یا تحقیق جامعه سنجی): Sociometry و.....
- ۱- مزایا و معایب مطالعات کیفی-
- در پایان دانشجو قادر باشد:
- ۰۱- یک مطالعه کیفی را بصورت اولیه ترسیم نمایند- .
- ۰۱- در مورد موضوعات مثالی مطرح شده یک روش کیفی مناسب را بیان نماید .

هدف کلی جلسه سیزدهم:

نحوه گزارش نویسی ، مقاله نویسی و آشنایی با فرآیند انتشار (از تنظیم تا چاپ مقاله)

اهداف ویژه جلسه سیزدهم:

- ۰۱- آشنایی با ضروریات گزارش تحقیقاتی .
- ۱- نحوه شناسایی مجلات معتبر .
- ۳- نحوه نگارش خلاصه مقاله .
- ۴- ساختار اساسی یک مقاله .
- ۵- انواع روشهای متداول رفرنس نویسی .
- در پایان دانشجو قادر باشد:
- ۰۳-۰۱- اجزای یک گزارش تحقیقاتی مناسب را شرح دهد .
- ۰۳-۰۱- نحوه شناسایی مجلات معتبر را بداند، .
- ۰۳-۰۳- نحوه نگارش خلاصه مقاله را بداند، .
- ۰۳-۰۴- ساختار اساسی یک مقاله را شرح دهد.
- ۰۳-۰۵- انواع روشهای متداول رفرنس نویسی را بداند.

هدف کلی جلسه چهاردهم:

مدیریت پژوهش و زمانبندی انجام کار

اهداف ویژه جلسه چهاردهم:

- ۰- الزامات زمانبندی طرح پژوهشی
- ۱- آشنایی با اهمیت زمانبندی
- ۳- آشنایی با نحوه تکمیل جدول گانت
- در پایان دانشجو قادر باشد:
- ۰۴-۰۰- جدول گانت پروپوزال خود را تکمیل نماید.

هدف کلی جلسه پانزدهم:

آشنایی با نحوه تکمیل پروپوزال

اهداف ویژه جلسه پانزدهم:

• مرور اجزای پروپوزال .

• تهیه پیش نویس پروپوزالهای تحقیقاتی پیشنهادی دانشجویان .

در پایان دانشجو قادر باشد:

• ۵۰ پروپوزال تحقیقاتی برای موضوع پیشنهادی خود را تکمیل نماید.

هدف کلی جلسه شانزدهم:

ارزیابی اولیه پروپوزال های تدوین شده دانشجویان و انعکاس اصلاحیه های لازم

اهداف ویژه جلسه شانزدهم:

• ارایه بازخورد اولیه در خصوص پروپوزال های تکمیل شده و با مشارکت همه دانشجویان

در پایان دانشجو قادر باشد:

• ۷۰ نقاط قوت و ضعف پروپوزال خود را بشناسد و به اصلاح آنها بپردازد .

هدف کلی جلسه هفدهم:

ارزیابی نهایی پروپوزال های تدوین شده دانشجویان و انعکاس اصلاحیه های لازم

اهداف ویژه جلسه هفدهم:

• نقد علمی پروپوزالها و ارایه بازخورد به دانشجویان

در پایان دانشجو قادر باشد:

• ۷۰ نقاط قوت و ضعف پروپوزال خود را بشناسد و به اصلاح آنها بپردازد.

منابع:

• سازمان جهانی بهداشت ، " - تحقیق در سیستم های بهداشتی " گروه مترجمین ،وزارت بهداشت ،درمان و آموزش پزشکی،تهران ۰۳۸۰ .

۱- آصف زاده سعید " - راهنمای آموزش ده گام پژوهش در سیستمهای بهداشتی درمانی " وزارت بهداشت ،درمان و آموزش پزشکی،تهران ۰۳۸۱ .

۳- صفاری، محسن و سایر همکاران، روشهای پژوهش در آموزش و ارتقاء سلامت، انتشارات سبحان : تهران ۱۳۸۸

۴ - سایر منابع موجود در اینترنت با توجه به نیاز فراگیران

روش تدریس:

بصورت سخنرانی ، اسلاید و کار عملی

وسایل آموزشی:

کامپیوتر، ویدئو پروژکتور، وایت بورد و ماژیک

سنجش و ارزشیابی

ساعت	تاریخ	سهم از نمره کل (بر حسب درصد)	روش	آزمون
	در طول ترم	۲ نمره	تشریحی	آزمون های مرحله ای در کلاس درس
	پایان ترم	۱۲ نمره	تستی چهار جوابی و تشریحی	آزمون نهایی درس
		۶ نمره	ارائه پروپوزال	کار عملی دانشجویان

مقررات کلاس و انتظارات از دانشجو:

حضور بموقع در جلسات
انجام دادن تکالیف کلاسی
مشارکت در بحث گروهی در کلاس

نام و امضای مدرس: نام و امضای مدیر گروه: نام و امضای مسئول EDO دانشکده:
تاریخ تحویل: ۹۶/۷/۱ تاریخ ارسال: ۹۶/۹/۵ تاریخ ارسال:

جدول زمانبندی درس‌روش تحقیق در علوم بهداشتی

روز و ساعت جلسه : یکشنبه ۱۰-۸

مجریان	عناوین	تاریخ	هفته
دکتر متین	آشنایی با مفاهیم، تعاریف و اهمیت تحقیق در نظام خدمات بهداشتی درمانی	۹۶/۷/۲	۱.
دکتر متین	آشنایی با تهیه یک طرح تحقیقاتی (انتخاب موضوع، نگارش عنوان مناسب و بیان مسئله مناسب	۹۶/۷/۹	۲.
دکتر متین	بررسی متون (کتابخانه ای و جستجوی منابع الکترونیکی و)...	۹۶/۷/۱۶-	۳.
دکتر متین	تنظیم اهداف، فرضیات و سئوالات پژوهشی	۹۶/۷/۲۳-	۴.
دکتر هاشمیان	تعریف متغیرها و شیوه های بیان و سنجش آن	۹۶/۷/۳۰-	۵.
دکتر هاشمیان	انواع مطالعات مشاهده ای براساس هدف و روش جمع آوری داده ها و نیز آشنایی با خطاهای سیستماتیک (بایاس) در اندازه گیریها	۹۶/۸/۷-	۶.
دکتر متین	روش های مطالعات مداخله ای	۹۶/۸/۱۴-	۷.
دکتر هاشمیان	انتخاب روش جمع آوری اطلاعات، نحوه تعیین روایی و پایایی ابزارها	۹۶/۸/۲۱-	۸.
دکتر هاشمیان	جمعیت، نمونه و نمونه گیری	۹۶/۸/۲۸-	۹.
دکتر هاشمیان	تجزیه و تحلیل و تفسیر اطلاعات جمع آوری شده	۹۶/۹/۵-	۱۰.
دکتر متین	ملاحظات اخلاقی در پژوهش	۹۶/۹/۱۲-	۱۱.
دکتر متین	کلیات مطالعات کیفی	۹۶/۹/۱۹-	۱۲.
دکتر متین	نحوه گزارش نویسی، مقاله نویسی و آشنایی با فرآیند انتشار (از تنظیم تا چاپ مقاله)	۹۶/۹/۲۶-	۱۳.
دکتر متین	مدیریت پژوهش و زمانبندی انجام کار	۹۶/۱۰/۳-	۱۴.
دکتر متین	آشنایی با نحوه تکمیل پروپوزال	۹۶/۱۰/۱۰-	۱۵.
دکتر متین	ارزیابی اولیه پروپوزال های تدوین شده دانشجویان و انعکاس اصلاحیه های لازم	۹۶/۱۰/۱۷-	۱۶.
دکتر متین	ارزیابی نهایی پروپوزال های تدوین شده دانشجویان و انعکاس اصلاحیه های لازم	۹۶/۱۰/۲۴-	۱۷.